

Mr. drs. I.K. van Engelshoven
Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk
18 september 2018	-	NVAO/20182652/LL
Bijlage(n)	Dossiernummer	
-	-	
Onderwerp		
Reactie NVAO op het rapport van de Inspectie van het Onderwijs over de kwaliteit van het accreditatiestelsel		
Contact		
René Hageman	+31 6 1171 49 88	r.hageman@nvaio.net

Geachte mevrouw van Engelshoven,

Hierbij reageer ik namens de NVAO op het rapport van de Inspectie van het Onderwijs (Inspectie) over de kwaliteit van het accreditatiestelsel van 3 juli 2018. De NVAO waardeert het zorgvuldige en uitgebreide onderzoek van de Inspectie. Wij delen de positieve conclusie van de Inspectie dat het accreditatiestelsel voor het hoger onderwijs in Nederland in grote lijnen adequaat functioneert. De Inspectie geeft aanbevelingen aan instellingen, koepelorganisaties, evaluatiebureaus, NVAO en het ministerie om het stelsel nog beter te laten functioneren. In deze brief reageren wij op de aanbevelingen die de NVAO aangaan.

De NVAO heeft in 2016 het accreditatiekader aangepast naar aanleiding van een uitgebreide evaluatie met alle betrokkenen. De aanpassingen die toen zijn doorgevoerd dienen de uitgangspunten die mede zijn vastgelegd in de Strategische Agenda van uw ministerie; Vertrouwen, het eigenaarschap van instellingen vergroten, bijdragen aan de versterking van de verbeterfunctie van het onderwijs en streven naar een beoordeling die de administratieve lasten zoveel mogelijk beperkt. In 2016 konden niet alle gewenste wijzigingen worden gerealiseerd omdat de wet daarvoor moest worden aangepast. Met de inwerkingtreding van de Wet accreditatie op maat kunnen ook die aanpassingen worden doorgevoerd.

De NVAO heeft het accreditatiekader op onderdelen verduidelijkt en de verschillende procedures beter op zichzelf leesbaar gepresenteerd. De standaarden in het accreditatiekader zijn niet gewijzigd, daar was naar aanleiding van de aanbevelingen ook

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 28 • 2514 JK Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvaio.net
www.nvaio.net

geen reden toe. Daarmee wijzigt de kern van het kader niet en ontstaat er continuïteit in de beoordeling en hoeven instellingen en opleidingen niet te voldoen aan nieuwe eisen. De meest majeure wijzigingen, mede ingegeven door de aanbevelingen van de inspectie, betreffen het afschaffen van de gedifferentieerde oordelen en de werkwijzen van panels, evaluatiebureaus en de NVAO.

De NVAO heeft elke aanbeveling van de Inspectie en voorgestelde wijziging van het kader steeds getoetst aan de uitgangspunten vertrouwen, eigenaarschap, verbeterfunctie en vermindering lastendruk. Wij hebben het merendeel van de aanbevelingen van de Inspectie overgenomen.

Onze voorgestelde wijzigingen in het kader, waaronder de verwerking van de aanbevelingen van de Inspectie zijn besproken met de directe betrokkenen; ISO, LSVb, VSNU, VH, NRTO en evaluatiebureaus.

Alle betrokkenen onderschrijven dat het huidige stelsel adequaat functioneert, waarden in grote lijnen de voorgestelde aanpassingen aan het kader en zien het nieuwe kader als een vooruitgang.

Hieronder volgt een meer gedetailleerde reactie op de aanbevelingen van de Inspectie.

Panels

Peer review, de beoordeling door deskundige en onafhankelijke vakgenoten, wordt zeer gewaardeerd door alle betrokkenen en is in Europa de meest gangbare werkwijze voor kwaliteitsbeoordeling en -verbetering in het hoger onderwijs. De Inspectie bevestigt dit. Deze werkwijze is ook in de *European Standards and Guideline for Quality assurance (ESG)* vastgelegd die Nederland heeft overgenomen. Uiteraard kent deze benadering ook beperkingen die de Inspectie goed in beeld brengt en van waaruit de aanbeveling komt om te investeren in de voorbereiding van panels en procescoördinatoren op hun taken. De NVAO pakt dit op en zal de training, instructie en voorbereiding van de panels en de professionaliteit van de procescoördinatoren verder versterken. Daarvoor stelt de NVAO 'basisspelregels' op die instructief zijn voor panels. Hierin zal aandacht zijn voor de informatievoorziening aan en de voorbereiding en interne kalibratie van het panel. De NVAO hecht er daarbij wel belang aan om panels van *peers*/deskundigen de nodige ruimte te laten om binnen bepaalde randvoorwaarden en kaders hun werkwijze zelf nader te bepalen. Deze basisspelregels krijgen invulling in samenspraak met de stakeholders van de NVAO.

Ook de kennisbevordering van het kader en de procedure bij de secretarissen en procescoördinatoren en een versterking van een consistente en betrouwbare oordeelsvorming maken deel uit van onze voornemens op dit punt.

De NVAO deelt de aanbeveling van de Inspectie voor aanscherping van de eisen voor de onafhankelijkheid van panelleden en secretarissen. Dit is opgenomen in het nieuwe accreditatiekader. Hiermee wordt gewaarborgd dat bij beoordelingen zakelijke belangen van panelleden of secretarissen geen rol spelen en dat ze daadwerkelijk onafhankelijk zijn van de te beoordelen opleiding of instelling. U heeft eind vorig jaar, in uw reactie op het tussenbericht van de inspectie van het onderwijs, aan de Tweede Kamer aangegeven dat u een systeem voor certificering van secretarissen zou instellen. In de Wet accreditatie op maat is opgenomen dat de NVAO instemt met de voorgestelde secretaris op basis van eisen voor onafhankelijkheid en deskundigheid. In het kader zijn deze eisen opgenomen. De NVAO zal in overleg met uw departement een systeem voor certificering vormgeven.

Baten en lasten

Instellingen ervaren de lasten die verbonden zijn aan accreditatie hoog, maar geven ook aan dat deze meestal opwegen tegen de baten. De ervaren lasten moeten zoveel als

mogelijk omlaag. De NVAO werkt daaraan door goede en tijdige informatie aan te bieden en door te blijven benadrukken dat er wordt gewerkt vanuit de principes vertrouwen, eigenaarschap en reductie van de lasten. Goed blijven communiceren over de eisen en de procedures in het kader is essentieel, zodat instellingen weten welke informatie wel en niet aangeleverd dient te worden. De NVAO benadrukt dat verantwoording afleggen over de onderwijskwaliteit onderdeel is van een maatschappelijke taak waar een fors bedrag aan collectieve middelen in omgaat en dat vraagt altijd inspanningen van alle betrokkenen, zeker van degenen die deze middelen uiteindelijk kunnen besteden.

De Inspectie bepleit meer ruimte voor analyses en evaluaties door de NVAO. Wij onderschrijven dat pleidooi. Wij wijzen er wel op dat onze inzet hiervoor ook een kwestie van personele capaciteit binnen de organisatie is. Het primair proces, afhandeling van accreditatieaanvragen gaat daarbij uiteraard altijd voor. De NVAO werkt aan vereenvoudiging en stroomlijning van haar werkwijze bij de afhandeling van aanvragen, om op die manier capaciteit voor de bedoelde analyses vrij te maken. Wij ontwikkelen hiervoor een aanpak voor stelselbrede en risicogerichte analyses en werken daarvoor samen met de Inspectie.

De NVAO zal de evaluatie en nazorg van individuele beoordelingen intensiveren en verkent de mogelijkheden om de accreditatieprocedures en besluiten op metaniveau te analyseren, zodat informatie aan de instellingen kan worden teruggegeven en het lerend vermogen kan worden gestimuleerd. Wij zullen digitale instrumenten inzetten om informatie over procedures en het accreditatieproces beschikbaar te stellen voor een breed publiek. De website van de NVAO zal daarvoor worden aangepast. De NVAO wijst er nog op dat – in lijn met de gedachte van ‘eigenaarschap’, de instellingen voor hoger onderwijs en hun koepels ook zelf een belangrijke verantwoordelijkheid hebben om kennis te delen en deskundigheid bij instellingen te bevorderen. Als externe toezichthouder dient de NVAO bij deze activiteiten steeds een gepaste balans tussen distantie en nabijheid te bewaren.

TNO

De Inspectie stelt dat de validiteit en betrouwbaarheid van de toetsen nieuwe opleidingen (TNO) dient te worden versterkt. De Inspectie doelt op de vergelijkbaarheid van de procedures en besluiten tussen individuele beoordelingen. De NVAO benadrukt dat de betrouwbaarheid van de individuele beoordeling van een TNO niet ter discussie staat. De beoordeling van een TNO is steeds een maatwerktraject. Daardoor staat een consistent en vergelijkbaar proces voor alle te beoordelen TNO's onder druk. De NVAO zorgt ervoor dat dat de uitvoering zo veel als mogelijk consistent en vergelijkbaar wordt voor alle TNO's door de procedure verder te verhelderen en de panelleden, secretarissen en procescoördinatoren daarin te trainen en te instrueren.

De NVAO deelt met de Inspectie de zorg die er is met betrekking tot onduidelijkheden in de wetgeving die de uitvoering van de kwaliteitsborging en de mogelijkheid om in te grijpen bemoeilijken. De Inspectie belicht terecht het gebrek aan een duidelijk onderscheid tussen voltijd – deeltijd. De Inspectie constateert ook dat de beoordeling van het gerealiseerde niveau in drie jaar na een toets nieuwe opleiding, in de praktijk tot uitvoeringsproblemen leidt. De NVAO onderschrijft dit en verzoekt het ministerie om deze bepaling in de wet te heroverwegen. De NVAO ondersteunt de aanbeveling van de Inspectie om de informatieplicht van instellingen, om alle bijkomende leerroutes en locaties van een opleiding bij accreditatie onder de aandacht van het panel te brengen. De NVAO zal hier eenduidig over communiceren en in de besluiten alleen die leerroutes en locaties vermelden die door de instelling zijn opgenomen in de accreditatieaanvraag. Dit is zo opgenomen in het aangepaste accreditatiekader.

Tot slot spreek ik mijn waardering uit voor het gedegen en precieze onderzoek van de Inspectie. Het onderzoek geeft bruikbare aanbevelingen tot verbetering die wij in het accreditatiekader en in onze procedures hebben verwerkt. Wij menen hiermee een goede balans gevonden te hebben tussen nadere regulering en de uitgangspunten van Accreditatie op Maat: vertrouwen, eigenaarschap, verbeterfunctie en lastenverlichting.

Met vriendelijke groet,

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A.H. Flierman', with a long, sweeping horizontal stroke extending to the right.